

Dom zdravlja Čapljina
KLINIČKI PUT ZA AKUTNI GASTROENTERITIS

Ime i prezime	Br. kartona
---------------	-------------

Faktori rizika	da	ne		da	ne		da	ne
Postojanje bolesti u okruženju			Maligna bolest			Antibiotici		
Konзумiranje hrane na jav.mj.			Kemoterapija			Analgetici		
Nedavno putovanje			Kortikosteroidi			Antireumatici		
Šećerna bolest			Chronova bolest			Oralni kontraceptivi		
Ulcerozni kolitis			Recesirani želudac			Starija životna dob (> 60 g)		

Kliničke aktivnosti	Prvi pregled			Kontrolni pregled		Završni pregled	
	Datum	Čekanje na pregled	Čekanje u čekaoni	Čekanje na pregled	Čekanje u čekaoni	Čekanje na pregled	Čekanje u čekaoni

Anamneza		da	ne	ostala anamneza	da	ne	ostala anamneza	da	ne	ostala anamneza
simptomi	Povraćanje /24h									
	Povraćanje > 24h									
	≤ 3 stolice /24h									
	4-10 stolica / 24 h									
	> 10 stolica / 24 h									
	Vodenaste stolice									
	Kašaste stolice									
	Krv u stolici									
	Nagao početak simptoma									
	Bolan truh / grčevi									
Tenezmi										
Da li članovi obitelji imaju simptome bolesti										

Fizikalni pregled		Prvi pregled			Kontrolni pregled		Završni pregled	
Tjelesna težina (TT)		Puls		TT	Puls	TT	Puls	
RR		Temperatura		RR	temp	RR	temp	
	da ne	Ostali fizikalni nalazi			Ostali fizikalni nalazi		Ostali fizikalni nalazi	
Suhoća kože i sluznica								
Oslabljen turgor kože								
Slabo punjen periferni puls								
Oslabljeni srčani tonovi								
Oligurija								
Poremećaj svijesti								
Krv u stolici- rektalni pregled								
Trbuh bolan na palpaciju								

Laboratorij*							
pretraga	vrijednost	pretraga	vrijednost	vrijednost	vrijednost	vrijednost	vrijednost
Er		urea					
Le		kreatinin					
SE		pretraga stolice					
K							
Na							

Dijagnoza		
-----------	--	--

Indikacije za hospitalizaciju			
Broj stolica veći od 10-15 u zadnja 24 h	✓	Prostracija	✓
Teška dehidracija		Poremećaji svijesti	

Pacijent je upućen u bolnicu	da ☐	ne ☐	da ☐	ne ☐	da ☐	ne ☐
------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Odsustvo s posla		
------------------	--	--

Lijekovi	Lijek propisan Rp.	Iniciali	✓Rp.	Iniciali	✓Rp.	Iniciali

Edukacija	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
Usmena uputstva		Pisana uputstva						
Odstupanja								
Postignuti ciljevi			✓	✓	✓	✓	✓	
Poboljšanje klin.slike	Poboljšanje lab.nalaza	Izlječenje						
Pogoršanje klin.slike	Pogoršanje lab.nalaza							
Komentar								
Potpis ljekara I medicinske sestre								

* Laboratorijske pretrage su indicirane u slučajevima umjerenog gastroenteritisa (vidi tablicu 2)

Uputstvo za popunu obrasca

Klinički put se u okviru mogućnosti oslanja na kliničke dokaze. Gdje oni ne postoje, on se oslanja na najbolju kliničku praksu. Unatoč tome klinički put je uputstvo i nije nepromjenljiv. Odstupanje se definiše kao skretanje sa kliničkog puta koje je toliko značajno, da ga je potrebno razmotriti na narednom stručnom sastanku zato što može dovesti do izmjene kliničkog puta ili se od člana tima može zahtijevati da promijeni svoj način rada. Odstupanja treba da su predmet periodične evaluacije tima. Značajno odstupanje se obavezno upisuje u obrazac. Unosi se datum i vrijeme odstupanja i upiše napomena, zašto je došlo do odstupanja. U zavisnosti od prirode odstupanja upisuje se i završetak.

Svi članovi osoblja dužni su upisati ime, prezime i potpisati se na označenom mjestu, po okončanju aktivnosti za koju su zaduženi. Kod svakog pregleda ispunjavaju se sve kolone anamneze i fizikalnog pregleda.

Pored izvršene aktivnosti stavlja se kvačica (✓) kao dokaz ili zaokružuje odgovor Da ili Ne. Na nekim mestima potrebno je upisati podatak.

Tabela 1

Procjena stupnja dehidracije prema prisutnim simptomima	
Blaga	Žeđ, suh jezik
Umjerena	Žeđ, suha usta i jezik, oslabljen turgor kože, halonirane oči, ušiljen nos, oligurija
Teška	Teško pipljiv puls, bljedilo, ubrzani i tihi srčani tonovi, poremećaj svijest, oligurija

Tabela 2

Algoritam terapije gastroenteritisa			
Oblik	Kriterij za dijagnozu	Terapija	Kontrola
Blagi oblik	3 ili više neformiranih Stolica / 24 h bez dehidracije	1. Savjetovanje bolesnika, upute o prehrani i higijenskim navikama 2. Rehidracija : oralne rehidracijske soli (ORS)	Za 2-3 dana
Umjereni oblik	4- 10 neformiranih stol./24h Umjerena dehidracija Odstupanja u lab. nalazima	1. Savjetovanje bolesnika, upute o prehrani i higijenskim navikama 2. Rehidracija per os ili parenteralno (izraženo povraćanje i teže opšte stanje) 3. Razmotriti antidijaroike / probiotike Loperamid 2 mg x 4 / dan ; 3. Antibiotska terapija (nalaz stolice) kod : Imunokomprimirani bolesnici, hronični bolesnici, < 6 mj. ; > 60 god ; krvave stolice	Naredni dan Nastavak terapije prema općem stanju i nalazu laboratorija
Teški oblik	>10-15 neformiranih stolica / 24 h Teška dehidracija Prostracija, poremećaj svijesti	1. Parenteralna rehidracija : sol. NaCl 0,9 % i.v. sol. Ringeri i.v. sol. Dextrosa 5 % i.v. 2. Uputiti u hospitalnu ustanovu	

SAVJETI ZA PACIJENTA I OBITELJ AKUTNI GASTROENTERITIS

PREPORUČENE PREHRAMBENE NAVIKE ZA PERIOD TRAJANJA SIMPTOMA BOLESTI

PRVI DAN

- Uzimati što više tekućine, negazirana voda, šipkov čaj +2 žlice šećera, ledeni čaj te pripravak soli za dehidraciju (rehloromix,,nelit)
- Juha bez masnoća sa dodatkom mrkve, kuhana riža u slanoj vodi, suhi keks, slani štapić, dvopek, rendana i pečena jabuka.

DRUGI I TREĆI DAN

Dopušteno uvođenje u prehranu:

- juha s dodatkom rezanaca,
- kuhana piletina, teletina, bijela riba,
- kuhana tjestenina (rezanci, makaroni),
- salata od kuhane mrkve i cvekle,
- kompot od jabuka (lagano zaslađen),
- biskvit, palačinke sa sirom.

NAKON 4-5 DANA

- bijela kava, kakao
- pirjana piletina i teletina
- pileći i teleći rižoto, svježi kruh,
- sir sa kiselim vrhnjem, topljeni sir,
- slani krumpir
- kuhano povrće: blitva

Dok traju tegobe preporuča se izostaviti hranu koja sadrži celulozu, mišićna vlakna, masno meso.

NEDOPUŠTENO pripremanje hrane sa zaprškom, izbjegavati prženu hranu i alkoholna pića.